

Panu řídícímu a paní učitelce s láskou.

(úryvek z rodinné kroniky BohušaTrnky)

Základní školy, dříve se jim říkalo obecné školy, byly pro většinu z nás prvním setkáním s větším kolektivem a také s jinými autoritami než rodičovskými. Byly jimi v tomto případě autority pedagogické, naši učitelé. Mateřské školy dříve nebyly, aspoň ne u nás, a tak kolektiv u nás představoval okruh rodiny a nejbližších příbuzných. A tak nástup do školy byl pro nás velkým mezníkem.

Přicházeli jsme do školy na Jasence trochu zvědaví, ale hlavně hodně nejistí. Škola nás přivítala tak jak před námi několik generací mezi nimi i většinu našich rodičů. Jenom schody byly za tu dobu už více prošlapané a lavice nesly na sobě více monogramů a jiných záznamů provedených ogary pomocí jejich prvního velkého bohatství, pomocí jejich „křiváků“. Byly to už ale spíše dnešní perořízky nebo nožíky, protože klasický valašský křivák, jak ho vyráběli, nebo spíš na koleně zhotovovali křiváčkáři, byl opravdu křivý, s ohnutou čepelí. Také jsme již, na rozdíl od našich rodičů, nepoužívali na psaní tabulku s kamínkem (nevím, zda se nepoužívalo dříve jiné označení), ale v lavicích byl otvor pro umístění kalamáře a psalo se už perem. Co ale zůstalo jako dříve, ale jistě v podstatě menší míře a také spíše jen v krajních situacích, použití rákosky na stálé zlobítky.

První třídu, za našich časů, většinou učil pan řídící Pilčík. Byl to vysoký, statný pán, který už jenom svým zjevem představoval autoritu. Ale jak byl vysoký a statný, tak byl také mírný, laskavý, rozvázný a rozhodně měl také řadu dalších předností. A to bylo pro prvňáčky moc dobré.

Sám jsem ho vyzkoušel hned v prvních dnech nástupu do školy. Sedění v lavici a poslouchání, co pan řídící povídá, bylo pro mne, proti dřívějším létačkám a hraní s děčkama, prudkou změnou. Proto jsem po chvíli zalezl pod lavicu a tam jsem asi snil o volné přírodě, dalekých rozhledech a nevím už ani o čem. Pan řídící se mne snažil dlouho přesvědčovat, že to spořádané sedění v lavici, během kterého se dozvím mnoho nového, by bylo pro mne lepší, ale marně. Poslal proto jednoho z žáků k nám pro maminku a té se potom podařilo usadit mne znovu v lavici, možná pod slibem jiných výhod. Pan řídící vůči mně nepoužil žádné sankce, zachoval se na jedničku.

Ve škole se během našeho pětiletého pobytu vystřídala řada učitelů a učitelek. Na některé se mně vybavují v paměti jenom matné vzpomínky. Ale nejvíce, po panu řídícím, si vzpomínám na paní učitelku Skalákovou. Možná proto, že nás učila v páté třídě, ale jistě hlavně pro její vztah k nám, žákům. Dovedla být v pravou chvíli také přísnější, ale jinak jsme byli jako její děti. Byla to ona, která se snažila nás povzbuzovat a v páté třídě, která měla být nástupem pro případné další studium, nás pro to další také připravit. Nebylo to určitě snadné, protože naše představy o budoucnosti byly mlhavé. Nakonec se jí to ale u mnoha podařilo. Vidím ji stále usměvavou, laskavou před sebou jako ve školních letech.

Paní učitelku, stejně jako pana řídícího jsem v dospělosti potkával na Horním městě, kde oba bydleli. Vždy se na mne usmáli, snad si mne i pamatovali. Během svého života jsem poznal řadu dobrých pedagogů, kteří mne mnohému naučili a na které rád vzpomínám. Ale ti první, z obecné školy, jsou nějak hlouběji v mém srdci.

Děkuji vám.